

Sygn. akt I C 506/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Kamila Rzucidło-Sidorska

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Łęgowska

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 29 listopada 2016 roku w Ciechanowie

sprawy z powództwa E.-B. H. C., Z. (...) spółka jawna
z siedzibą w S.

przeciwko (...) w C. (...)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) w C. (...) na rzecz powoda E.-B.

H. C., Z. (...) spółka jawna z siedzibą w S. kwotę 10 963,64 zł (dziesięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt cztery grosze), przy czym od kwot:

- 3 733,02 zł (trzy tysiące siedemset trzydzieści trzy złote dwa grosze) z odsetkami za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa za okres od dnia 14 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- 714,98 zł (siedemset czternaście złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) z odsetkami za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa za okres od dnia 25 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- 3 313,98 zł (trzy tysiące trzysta trzynaście złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) z odsetkami za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa za okres od dnia 27 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- 3 201,66 zł (trzy tysiące dwieście jeden złotych sześćdziesiąt sześć groszy) z odsetkami za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa za okres od dnia 09 lutego 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) w C. (...) na rzecz powoda E.-B.

H. C., Z. (...) spółka jawna z siedzibą w S. kwotę 170,40 zł (sto siedemdziesiąt złotych czterdzieści groszy) z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności;

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanego (...) w C. (...) na rzecz powoda E.-B.

H. C., Z. (...) spółka jawna z siedzibą w S. kwotę 5366 zł (pięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4 817 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

UZASADNIENIE

Powód (...) H. C. Z. (...) spółka jawna

z siedzibą w S. wniósł w dniu 18 lutego 2016 roku pozew w postępowaniu upominawczym, wnosząc o zasądzenie od pozwanego (...) w C. (...) kwoty 10 963,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi:

- od kwoty 3 733,02 zł za okres od dnia 14 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 714,98 zł za okres od dnia 25 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3 313,98 zł za okres od dnia 27 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3 201,66 zł za okres od dnia 09 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,

Wnosił o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz rekompensaty za koszty odzyskania należności w wysokości równowartości kwoty 160 euro przeliczonej zgodnie ustawą z dnia 16 maja 2016 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych

(Dz. U. 2016r., poz.684 ze zm.) tj. kwoty 703,20 złotych.

Domagał się także zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony w dniu 24 listopada 2014 roku zawarły umowę dostawy gazów medycznych i technicznych wraz z dzierżawą butli. Z tytułu dostawy i dzierżawy powód obciążył pozwanego fakturami VAT z terminem płatności 90 dni od daty wystawienia poszczególnych faktur:

- faktura VAT nr (...) z dnia 14 stycznia 2016 roku na kwotę 3 733,02 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 25 stycznia 2016 roku na kwotę 714,98 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 27 stycznia 2016 roku na kwotę 3 313,98 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 09 lutego 2015 roku na kwotę 3 201,66,

Powód wykonał zobowiązanie polegające na wytworzeniu i dostarczeniu pozwanemu w/w rzeczy oraz wydzierżawił zbiornik i butle na nie. Pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń co do jakości oraz formy i sposobu zapłaty. Wzywany do dobrowolnej zapłaty, nie negocjując zasadności roszczeń, nie zapłacił dochodzonych należności (k. 2-22).

Referendarz sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie I Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 24).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...)

w C. (...)wniósł o oddalenie powództwa, ewentualnie w razie jego uwzględnienia o rozłożenie zadłużenia na 5 równych miesięcznych rat. Pozwany szpital nie kwestionował istnienia zobowiązania

i dotychczas niespłaconej kwoty należności głównej. Wskazał, że żądanie powoda co do zasady jest uzasadnione, a opóźnienia w płatnościach wynikają z jego bardzo trudnej sytuacji finansowej. Pozwany kwestionował jedynie wysokość żądanych przez powoda począwszy od dnia 01 stycznia 2016 roku odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. Wskazując, że powyższe oznaczałoby obowiązek zapłaty odsetek

wg. wyższej stopy procentowej obowiązującej od dnia 01 stycznia 2016 roku, tj. 9,5%, podczas gdy przepisy przejściowe zmienionej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nakazują w przypadku transakcji handlowych zawieranych w wyniku przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosować przepisy dotychczasowe. Zgodnie z powyższym ewentualnie zasądzone odsetki na podstawie w/w ustawy winny opierać się na brzmieniu ustawy przed zmianą. Kwestionował również wysokość dochodzonej przez powoda rekompensaty za koszty odzyskania należności w wysokości równowartości kwoty 160 euro, wskazując że niezasadnym jest żądanie zapłaty rekompensaty od każdej faktury VAT objętej sporem, gdyż strony łączyła jedna umowa. Pozwany ponadto wnosił o nieobciążanie go kosztami procesu z uwagi na art. 102 k.p.c. (k.27-35).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2004 nr 19 poz. 177 z późn. zm.) strony: pozwany - (...) w C.(...) i powód – (...) H. C. Z. (...) spółka jawna z siedzibą w S. zawarli w dniu 24 listopada 2014 roku umowę dostawy gazów medycznych i technicznych wymienionych w zestawieniu asortymentowo – wartościowym stanowiącym załącznik nr 1 do umowy oraz dzierżawy butli. Umowa miała obowiązywać w okresie roku od daty jej zawarcia. Zgodnie z warunkami płatności ustalonymi przez strony w umowie (§ 4 pkt 1), za dostarczony towar pozwany miał uiszczać należność w terminie 90 dni od daty wystawienia poszczególnych faktur (dowód: umowa wraz z załącznikiem k. 13-14v)

Z tytułu dostawy i dzierżawy powód obciążył pozwanego fakturami VAT z terminem płatności 90 dni od daty wystawienia poszczególnych faktur:

- faktura VAT nr (...) z dnia 14 stycznia 2016 roku na kwotę 3 733,02 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 25 stycznia 2016 roku na kwotę 714,98 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 27 stycznia 2016 roku na kwotę 3 313,98 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 09 lutego 2015 roku na kwotę 3 201,66,

(dowód: faktury VAT k. 15-18).

Pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń co do jakości oraz formy i sposobu zapłaty. Wzywany do dobrowolnej zapłaty w dniu 09 lutego 2016 roku, nie negując zasadności roszczeń, dotychczas nie zapłacił należności (dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru k. 19).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie jest bezsporny. Roszczenie zostało oparte na dokumentach w postaci faktur VAT, które nie zostały zakwestionowane przez pozwanego. Pozwany nie negocjował przy tym ani faktu dostawy towarów i wydzierżawienia sprzętu medycznego, stosownie do wystawionych faktur, ani tego, że nie zapłacił powodowej spółce całej ceny za dostarczony mu towar i czynszu za wydzierżawiony sprzęt medyczny w terminie wymagalnym.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Strony niniejszego procesu łączyły umowy zawierające w sobie cechy kilku umów przewidzianych w przepisach kodeksu cywilnego tj. umowy dostawy i umowy dzierżawy i z tych też umów wynika roszczenie powoda.

Zgodnie z art. 605 k.c. przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczenia częściami albo periodycznie, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzecz i do zapłacenia ceny. Przepis art. 693 § 1 k.c. stanowi, iż przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się

oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nie oznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydierżawiającemu umówiony czynsz. W sprawie niniejszej bezspornym było, iż dostawca i wydierżawiający (tu: powodowa spółka) spełnił swój obowiązek i dostarczył materiały medyczne oraz wydierżawił określone sprzęty medyczne, zaś odbiorca i dzierżawca (tu: pozwany szpital) odebrał te rzeczy, lecz za wystawione faktury VAT nie uiścił należności, mimo upływu terminu wskazanego w nich, a ustalonego zgodnie z treścią umów.

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanego kwoty 10 963,64 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi:

- od kwoty 3 733,02 zł za okres od dnia 114 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 714,98 zł za okres od dnia 25 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3 313,98 zł za okres od dnia 27 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 3 201,66 zł za okres od dnia 09 lutego 2016 roku do dnia zapłaty.

Sąd przychylił się ku powyższemu i uwzględnił żądanie o czym orzekł w pkt I sentencji wyroku. Zasadzając odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych sąd oparł się na treści przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2016 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U.2016r.,poz.684 ze zm.) obowiązującego również w chwili zawarcia umów między stornami tegoż postępowania, zgodnie z treścią w/w przepisu, w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie i 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 i 3. Stosownie zatem do treści

art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa – obowiązującego w chwili zawarcia umów między stornami niniejszego postępowania – stawka odsetek za zwłokę jest równa sumie 200% podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, ustalonej zgodnie z przepisami o Narodowym Banku Polskim, i 2%, z tym że stawka ta nie może być niższa niż 8%. Odpowiednio zaś do § 3 cytowanego przepisu Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" stawkę odsetek za zwłokę, o której mowa w § 1, oraz obniżoną stawkę odsetek za zwłokę, o której mowa w § 1a. W Obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 10 października 2014 roku w sprawie stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych oraz obniżonej stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych (M.P. z dnia 15 października 2014 r.) ogłoszono, że poczynając od dnia 9 października 2014 r. stawka odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych wynosi 8,00% kwoty zaległości w stosunku rocznym.

Pozwany wskazywał, iż w jego ocenie „powodowi przysługują jedynie odsetki ustawowe za zwłokę, które przewiduje kodeks cywilny”, jednakże mimo ciążącego na nim obowiązku wynikającego z art. 6 k.c., który stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, nie wywiązał się z niego. Pozwany nie wskazał chociażby z jakiego zapisu umów wynikają jego twierdzenia, jak również nie przedłożył sądowi ich treści, tym samym jego zarzut nie mógł zostać skutecznie wzięty pod uwagę przez sąd podczas kształtowania treści orzeczenia.

Stosownie do art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może

w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W niniejszej sprawie pozwany podniósł, że powodem nieregulowania przez niego w terminie zobowiązań jest brak wystarczających środków finansowych spowodowany niedostatecznym dofinansowaniem tego podmiotu przez NFZ, a nie brakiem jego dobrej woli w spłacaniu zobowiązań. Pozwany podniósł także, że mając ograniczone środki i realizując społecznie istotną funkcję, zmuszony jest podejmować często trudne decyzje, które długi winien spłacać

w pierwszej kolejności. W ocenie pozwanego zachodzi więc szczególnie uzasadniony wypadek, o którym stanowi art. 320 k.p.c., co według jego poglądu winno uzasadnić rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie świadczenia na raty. Należy podkreślić, że faktem znanym sądowi z urzędu jest nie regulowanie przez pozwanego należności wobec swych kontrahentów, o czym świadczą liczne procesy sądowe. Jego obowiązkiem jest więc zaciąganie jedynie takich zobowiązań, które będzie w stanie realizować. To na tym bowiem podmiocie ciąży obowiązek takiego gospodarowania uzyskanymi środkami, aby posiadać środki na bieżące regulowanie należności wobec swoich kontrahentów. Niedopuszczalnym jest przenoszenie kosztów finansowania działalności pozwanego na inne podmioty. Są one uczestnikami obrotu gospodarczego, których celem i zadaniem jest osiągnięcie zysku. Do zakresu ich działalności nie należy kredytowanie działalności innych jednostek, nawet takich, jakimi są szpitale. Powyższe powoduje daleko idący sceptycyzm co do rzeczywistej woli spłaty przez pozwanego zobowiązań i w ocenie sądu mają na celu jedynie - niezasługujące na uwzględnienie - odroczenie spłaty zaciągniętych zobowiązań.

Odnosnie dochodzonego przez powoda żądania w zakresie zasądzenia od pozwanego na jego rzecz rekompensaty za koszty odzyskania należności zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z treścią art. 10 ust 1 i 2 ustawy z dnia 10 maja 2016 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016, poz.684 ze zm.) wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 (art. 8 ust. 1 w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 i 3), bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40,00 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. W przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę.

Mając jednak na uwadze dolegliwości dla dłużnika takiej sankcji, do sądu orzekającego w sprawach o przyznanie równowartości 40 euro, należy zbadać, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa, biorąc pod uwagę art. 5 k.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 roku, sygn. akt III CZP 94/15). Zgodnie z treścią powołanego przepisu - nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

W niniejszej sprawie powód wystosował do pozwanego jedynie jedno wezwanie do zapłaty, w którym zbiorczo wskazał za jakie faktury VAT rości sobie zapłatę oraz dni naliczania przez niego odsetek od kwoty wskazanych w tychże fakturach. W niniejszej sprawie sąd stoi na stanowisku, iż żądanie przez powoda rekompensaty od każdej z wystawionej przez niego faktury VAT jest nadużyciem prawa, szczególnie w takiej sytuacji w jakiej znajduje się pozwany. Sąd stwierdził, iż zasadne jest zasądzenie na rzecz powoda jedynie jednorazowej kwoty 40,00 euro (1,00 euro – 4,26 zł, 40,00 euro x 4,26 zł = 170,40 zł) o czym orzekł w pkt II wyroku, zaś w pozostałym zakresie żądanie jako niezasadne oddalił powództwo, o czym orzekł w pkt III wyroku.

Orzekając o kosztach procesu (pkt IV), sąd oparł się o zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania określoną w art. 100 k.p.c., uznając za zasadne obciążenie pozwanego zwrotem kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w całości. Sąd miał na uwadze, że powództwo zostało oddalone w nieznacznym zakresie. Na koszty te złożyła się opłata sądowa od pozwu w łącznej kwocie 594 złotych, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 4 800 złotych ustalone stosownie do przepisu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października

2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015r., poz.1804 ze zm.) oraz opłata skarbową w kwocie 17 złotych.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o nieobciążanie go kosztami procesu, w którym powołał się on na treść art. 102 k.p.c.. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W przedmiotowej sprawie nie ujawnił się wypadek szczególnie uzasadniony. Stwierdzić bowiem należy, że to niesumiennie

i oczywiście niewłaściwe postępowanie pozwanego doprowadziło do zainicjowania procesu i powstania związanych z nim kosztów. Brak zatem było podstaw, by pozwanego potraktować w uprzywilejowany sposób, a w rezultacie na zwolnienie go z obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)